

Η αναγκαία μεταρρύθμιση της επαγγελματικής κατάρτισης

Σπύρος Πρωτοψάλτης

Η Ελλάδα δεν έχει την πολυτέλεια να δαπανά πόρους, είτε ευρωπαϊκούς είτε εθνικούς, σε προγράμματα κατάρτισης με χαμηλά ποιοτικά χαρακτηριστικά, που δεν ανταποκρίνονται τόσο στις ανάγκες των επιχειρήσεων όσο και στις ανάγκες των εργαζομένων.

Η διαχρονική έλλειψη διασύνδεσης του εκπαιδευτικού συστήματος με τις ανάγκες της οικονομίας, η αναντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης δεξιοτήτων, η εκροή υψηλής ποιότητας ανθρώπινου δυναμικού και οι ραγδαίες εξελίξεις στην αγορά εργασίας που φέρνει η 4 η Βιομηχανική Επανάσταση, σε συνδυασμό με την υψηλή δομική ανεργία καθιστούν την αναβάθμιση και ενίσχυση της επαγγελματικής κατάρτισης επιβεβλημένη.

Οι διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες της ψηφιακής εποχής και οι ανάγκες για νέα προσόντα απαιτούν τη συνεχή αναβάθμιση δεξιοτήτων, ικανοτήτων και γνώσεων του εργατικού δυναμικού καθόλη τη διάρκεια της επαγγελματικής σταδιοδρομίας. Δυστυχώς, η **Ελλάδα είναι ουραγός όσον αφορά κρίσιμους δείκτες σε αυτό τον τομέα**. Μαζί με την Ισπανία, η χώρα μας είναι τελευταία στη λίστα του ευρωπαϊκού δείκτη δεξιοτήτων και τελευταία στον δείκτη αντιστοίχισης δεξιοτήτων. Επίσης, η Ελλάδα κατατάσσεται 25 η ανάμεσα στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ στις βασικές ψηφιακές δεξιότητες, με το 31% των ατόμων ηλικίας 16-74 ετών να μην έχουν καμία ψηφιακή δεξιότητα, όταν ο μέσος όρος στην ΕΕ είναι 17%.

Επιπλέον, έχουμε το **δεύτερο υψηλότερο ποσοστό ατόμων στην ΕΕ ηλικίας 18-24 ετών που δεν εργάζονται**, ούτε συμμετέχουν στην εκπαίδευση ή στην κατάρτιση και το τέταρτο υψηλότερο ποσοστό ανάμεσα στις χώρες μέλη του ΟΟΣΑ. Ως προς την ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση, λιγότερο από το 22% των επιχειρήσεων στην Ελλάδα παρέχει κατάρτιση στο ανθρώπινο δυναμικό του, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος υπερβαίνει το 72%. Όλα αυτά είναι βέβαια ευρέως γνωστά και έχουν διατυπωθεί επανειλημμένως. Τι κάνουμε, όμως, για να τα βελτιώσουμε;

Ο ρόλος της κατάρτισης αναγνωρίζεται από όλους ως κομβικής σημασίας για την ανάπτυξη της οικονομίας και τη μείωση της ανισότητας. Το ίδιο και η ανάγκη για παροχή πιο έγκαιρου και ποιοτικού επαγγελματικού προσανατολισμού. Δυστυχώς, μέχρι σήμερα λίγη σημασία έχει δοθεί στις δυο πιο σημαντικές παραμέτρους για την αποτελεσματικότητα της κατάρτισης, δηλαδή στη διασύνδεσή της με τις πραγματικές ανάγκες τις αγορές εργασίας και στη διασφάλιση της ποιότητας των προγραμμάτων. Δεν έχει μόνο σημασία η ποσότητα της παρεχόμενης κατάρτισης, αλλά κυρίως η ποιότητα της και κατά πόσο οδηγεί σε απόκτηση ή αναβάθμιση δεξιοτήτων, που έχουν ζήτηση από τους εργοδότες. **Η βούληση της κυβέρνησης για τον πλήρη εξορθολογισμό της αγοράς της επαγγελματικής κατάρτισης είναι δεδομένη και φάνηκε ξεκάθαρα από τα πρόσφατα αντανάκλαστικά της**. Οι κοινωνικοί εταίροι έχουν επίσης πάρει ξεκάθαρη θέση υπέρ των μεταρρυθμίσεων, όπως δείχνουν για παράδειγμα πρόσφατες έρευνες και τοποθετήσεις εκπροσώπων τους. Αυτό που τώρα απομένει είναι, η βούληση να μετουσιωθεί σε μια διαδικασία διαβούλευσης και λήψης τολμηρών αποφάσεων για το σχεδιασμό ουσιαστικών πολιτικών και παρεμβάσεων, με διττό σκοπό τη διεύρυνση και την παράλληλη ποιοτική βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης, που αποτελεί βασικό εργαλείο πρόληψης, αλλά και καταπολέμησης της ανεργίας, καθώς και αύξησης της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας.

Η Ελλάδα δεν έχει την πολυτέλεια να δαπανά πόρους, είτε ευρωπαϊκούς είτε εθνικούς, σε προγράμματα κατάρτισης με χαμηλά ποιοτικά χαρακτηριστικά, που δεν ανταποκρίνονται τόσο στις ανάγκες των επιχειρήσεων όσο και στις ανάγκες των εργαζομένων για βιώσιμες θέσεις πλήρους απασχόλησης με προοπτικές ανέλιξης. Πρέπει επιτέλους να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα συντονισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης ή με άλλα λόγια ένας μηχανισμός μέτρησης της απόδοσης της επένδυσης. Τα στοιχεία και δεδομένα, που αφορούν στην αναντιστοιχία δεξιοτήτων, θα αξιοποιούνται στον σχεδιασμό προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, η προστιθέμενη αξία των οποίων θα μετριέται συστηματικά και η αξιολόγηση, με βάση τα αποτελέσματα των καταρτιζομένων στην αγορά εργασίας, θα οδηγούσε σε μια συνεχή βελτίωση και τροποποίηση των προγραμμάτων, με ισχυρά κίνητρα. Ξέρει κανείς άραγε, τι αποτελέσματα είχε η κατάρτιση, στην οποία δαπανήθηκαν εκατοντάδες εκατομμύρια τα προηγούμενα χρόνια; Πολύ απλά, χωρίς αξιολόγηση δεν μπορεί να υπάρξει απάντηση. Πάντως αν η κατάταξη της χώρας στους συγκριτικούς δείκτες που αναφέρθηκαν νωρίτερα αποτελεί ένδειξη της αποτελεσματικότητας, τότε οι οιωνοί σίγουρα δεν είναι καλοί. Όπως με όλες τις μεταρρυθμίσεις, έτσι και σε αυτήν την περίπτωση, θα είναι απαραίτητη μια περίοδος προσαρμογής, ώστε να δοθεί ο κατάλληλος χρόνος για τις αλλαγές.

Αλλά οι όποιες δυσκολίες δεν πρέπει επουδενί να γίνουν η αιτία μη υλοποίησης των αναγκαίων αλλαγών που θα αποφασιστούν. Ένα πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση θα ήταν η ενίσχυση των ελάχιστων προϋποθέσεων για τη λειτουργία προγραμμάτων κατάρτισης, ούτως ώστε να ανέβει άμεσα ο πήχυς. Από

Site: <https://www.insider.gr/>

Publication date: 08/05/2020 08:50

Alexa ranking (Greece): 268

Alexa ranking (Cyprus): 0

Alexa ranking (UK): 0

<https://www.insider.gr/apopseis/vlogs/136386/i-anagkaia-metarrythmisi-tis-epaggeli>

την πλευρά του, ο ΟΑΕΔ θα συνεχίσει να επενδύει στην ποιοτική κατάρτιση. **Τον επόμενο μήνα θα ξεκινήσει η διαδικασία δωρεάν κατάρτισης 3.000 ανέργων σε ψηφιακές δεξιότητες**, σε συνεργασία με τη Google και σχεδιάζεται ένα νέο πιλοτικό πρόγραμμα κατάρτισης ανέργων στον τουρισμό. Επίσης, έχουμε ξεκινήσει διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους για την αναβάθμιση των προγραμμάτων κατάρτισης εργαζομένων ΛΑΕΚ, καθώς όπως είχε πει ο Πρωθυπουργός στις αρχές του έτους, χρειάζεται «ένα γενναίο νοικοκύρεμα στην οργάνωση της αγοράς παροχών υπηρεσιών εκπαίδευσης εργαζομένων». Ωστόσο, δεν υπάρχει χρόνος για χάσιμο. Τώρα είναι η κατάλληλη στιγμή για ριζικές αλλαγές και μεγάλες μεταρρυθμίσεις, εάν θέλουμε η Ελλάδα να κλείσει την «ψαλίδα» των δεξιοτήτων με τα υπόλοιπα κράτη μέλη της ΕΕ και να είναι ανταγωνιστική.